

og alene fordi Trediemand vil have det Arbeide gjort. Disse Forhold ere vi Alle pidske mere eller mindre ind under, efter som vi staa i vore Forretninger. Der er forskjellige Ting i Lovforslaget, som jeg tror kunde trænge til Ændring; men der er især een Ting, som jeg gjerne vil have sagt, fordi jeg lægger stor Vægt derpaa. Af de ærede Medlemmer for Kjøbenhavns 9de Valgkreds og Ribe Amts 3die Valgkreds (Buss) er Udvalg og Udfjænkning af Spiritus om Søndagen bleven omtalt. Jeg vil spørge: Hvis vi drikke Spiritus de 6 Dage om Ugen, hvorfor skulle vi saa luffe Butikkerne paa den eneste Tid, da Arbeideren har fri? Skal han stemples som en drittfældig Mand, fordi han kjøber Spiritus paa den eneste Tid, han har fri? Naar f. Ex. en Haandværker med sin Familie tager ud i fri Luft, i Skoven om Søndagen, hvorfor skulle vi saa forbyde ham i det Dieblit at drikke en halv Baier. Det er en Indskrænkning, som jeg ikke vil være med til at staa fast overfor en Arbeider, der har staaet ved sit Arbeide hele den øvrige Uge, man gjøre saa hvilke Kunstner, man vil med Hensyn til Udfjænkningen. Det er en Frihed, som den Mand maa kunne forlange, og det maa ikke slaas fast ude i Livet, at man kan sige, at det er for den Mand, man luffer om Søndagen. Der er endnu flere Ting, som maasse kunde volde Bankelighed; men jeg antager nok, at det Udvalg, der bliver nedsat, vil kunne overvinde dem. Der er iblandt disse eet Punkt, som jeg dog endnu vil nævne, og det er Spørgsmaalet om, hvorledes de store Meierier ude i Landet vilde være stillede efter denne Lov. Om de kunne blive færdige i rette Tid om Søndagen, skal jeg lade være usagt; men det er vel nok Noget, der lader sig ordne. I § 12 af Lovforslaget staaar der med Hensyn til Valgdagen en Bestemmelse, som jeg ikke rigtig kan faae sat paa; men det Spørgsmaal lader sig vel ogsaa ordne i det kommende Udvalg. Der staaar, nemlig, at en Time før Valghandlingens Begyndelse og til dens Slutning maa der ikke arbeides. Jeg forstaaar nu ikke, hvorledes man overalt i Kommunerne skal faae at vide, naar Valghandlingen slutes, det er forskjelligt paa de forskjellige Steder i saa Henseende. Man kan ikke forlange, at Folk skulle være opmærksomme paa, naar det sker, og derfor er der ikke Tale om Andet, end at man maa holde Butikkerne lukkede hele Dagen. Det tror jeg er en uheldig Bestemmelse i Loven; men det hører til den Slags Ting, som der kan raades God paa i et Udvalg. Jeg er imidlertid, som sagt, grumme glad ved, at Loven er kommen frem, og jeg vil anbefale, at den maa blive saa-

ledes behandlet, at der kan komme noget Heldigt ud deraf. Jeg tror nemlig, at den vil være til Gavn for mange af de Folk, der arbeide haardt hele Aaret rundt, de ville have rigtig godt af at faae en lille Frihed nogle faa Timer om Søndagen. Jeg anbefaler derfor Lovforslaget, for at disse Folk kunne faae Noget at støtte sig til, naar vi staa overfor Folk, som sige: Vi tage intet Hensyn til vore Folk; vi bruge dem saaledes, at vi have det størst mulige Udbytte af dem.

Dusen: Jeg er i alt Væsentligt enig med det ærede Medlem for Ribe Amts 3die Valgkreds (Buss) med Hensyn til hans Udtalelser om Søn- og Helligdagsarbeidet her i Landet. Min Erfaring er ganske vist ikke saa lang som hans, hvad det angaar, men jeg kan fuldstændig slutte mig dertil. Min Erfaring gaar akkurat i samme Retning: Alt det Søndagsarbeide, man i Regelen ser udført paa Landet, kunde meget godt undværes, ja ikke alene, at det meget godt kunde undværes, men det gjør kun Skade og Fortræd som Regel. Det er en Erfaring, som vistnok de fleste Husbønder have gjort, at naar man holder Hviledag om Søndagen og Helligdagene, saa gaar Arbeidet saa meget slinkere de søgne. Naar en Mand veed, at han har fri om Søndagen, hjælper det saa meget mere til, at han arbeider saa meget flittigere om Søndagen. Der er imidlertid i Landbruget en Ting, som i den sidste Kærække er kommen frem, og som den sidste ærede Taler (Bertelsen, Veile Amts 5te Valgkreds) løselig berørte, der er nemlig Jælles- og Andelsmeierierne. Hvis det foreliggende Forslag blev til Lov, vilde det ganske sikkert have til Folge, at samtlige Andels- og Jællesmeierier, som nu findes trindt omkring i Landet, ville blive tvungne ind paa at ligge stille om Søndagen. Men ligesaa nødvendigt, det overhovedet er, at vi faae malket vore Køer om Søndagen — og der er jo Ingen, der tænker paa ved Lov at ville forhindre dette Arbeides Udførelse, ligesaa nødvendigt er det i Virkeligheden ogsaa, at vi faae Mælken produceret om Helligdagen som om Søndagen. Derfor er det, jeg vil tillade mig en Hensætning til det eventuelle Udvalg, om at det vil tage netop dette Forhold under Overveielse. Jeg tror, at Loven vil ramme disse Jælles- og Andelsmeierier paa en meget følelig Maade. Jeg vil med det Samme, jeg har Ordet for denne Hensætning, gjøre en anden, som jeg vil tillade mig at fremkomme med. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 9de Valgkreds (Chr. Jensen) saavel som det ærede